

Oikeustapauskokoelma

Yhdistetyt asiat T-339/16, T-352/16 ja T-391/16

**Ville de Paris, Ville de Bruxelles ja Ayuntamiento de Madrid
vastaan
Euroopan komissio**

Ympäristö – Asetus (EU) 2016/646 – Kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöt (Euro 6) – Päästöjen enimmäisarvojen (NTE) määrittäminen tyypin oksidien päästöille todellisissa ajo-olosuhteissa syntyvien päästöjen (RDE) testausmenettelyssä – Kumoamiskanne – Kunnallisen ympäristönsuojeluviranomaisen toimivalta rajoittaa määrättyjen ajoneuvojen käyttöä – Kantajia suoraan koskeva toimi – Tutkittavaksi ottaminen – Komission toimivallan puuttuminen – Ylempien oikeussääntöjen noudattaminen – Kumoamisen ajallisten vaikutusten mukauttaminen – Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu – Väitteiden mukaan imagolle ja maineelle aiheutuneen vahingon korvaaminen

Tiivistelmä – Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio (laajennettu yhdeksäs jaosto) 13.12.2018

- 1. Kumoamiskanne – Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt – SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettu sääntelytoimen käsite – Kaikki yleisesti sovellettavat toimet lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytyttä toimia lukuun ottamatta*
(SEUT 263 artiklan neljäs kohta; komission asetus 2016/646)
- 2. Kumoamiskanne – Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt – SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetut sääntelytoimet, jotka eivät edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä – Täytäntöönpanotoimenpiteiden käsite – Täytäntöönpanopäätökset eivät kuulu käsitteen soveltamisalaan*
(SEUT 263 artiklan neljäs kohta; komission asetus 2016/646)
- 3. Kumoamiskanne – Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt – Sääntelytoimet – Toimet, jotka eivät edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä ja jotka koskevat kantajaa suoraan – Kantajaa suoraan koskevan toimen käsite – Arviointiperusteet – Kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöistä annettu komission asetus – Kunnallisen ympäristönsuojeluviranomaisen nostama kanne – Rajoitukset mainitun viranomaisen toimivaltaan rajoittaa määrättyjen ajoneuvojen käyttöä – Tutkittavaksi ottaminen*
(SEUT 263 artiklan neljäs kohta; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/46 4 artiklan 3 kohdan toinen alakohta; komission asetus 2016/646)
- 4. Euroopan unionin oikeus – Tulkinta – Menetelmät – Sanamuodon mukainen, rakenteeseen perustuva ja teleologinen tulkinta – Tehokas vaikutus*

5. *Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet – Perussäännöstö ja täytäntöönpanosäännöstö – Täytäntöönpanosäännöstö, jolla ei voida muuttaa eikä täydentää perussäännösten olennaisia osia – Luokittelu olennaisiksi osiksi – Typen oksideille määritettyjen Euro 6 -päästörajojen muuttamista täytäntöönpanotoimella ei voida hyväksyä – Perussäännösten olennaisen osan muuttamista merkitsevä muuttaminen – Komission toimivallan puuttuminen*

(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 715/2007 5 artiklan 3 kohta, 14 artiklan 3 kohta ja liite I; komission asetus 2016/646)

6. *Kumoamiskanne – Kumoamistuomio – Soveltamisala – Unionin säädöksen osittainen kumoaminen – Edellytys – Riidanalaisen toimen kumottavissa olevien osien erotettavuus*

(komission asetuksen N:o 692/2008 3 artiklan 10 kohdan kolmas alakohta ja liite III A ja komission asetuksen 2016/646 1 artiklan 2 ja 3 alakohta ja liite II)

7. *Kumoamiskanne – Kumoamistuomio – Vaikutukset – Unionin tuomioistuimen asettamat rajoitukset – Ajoneuvoalan taloudellisten intressien, kuluttajien intressien ja ympäristö- ja terveyspolitiikkojen vaarantuminen – Riidanalaisen toimen vaikutusten pysyttäminen, kunnes se on kohtuullisessa ajassa korvattu uudella toimella*

(SEUT 264 artiklan toinen kohta; komission asetus 2016/646)

8. *Tuomioistuinmenettely – Oikeudenkäyntiväite – Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta hylätty kanteen asiakysymyksen osalta lausumatta oikeudenkäyntiväitteestä – Unionin yleisen tuomioistuimen harkintavallan laajuus*

9. *Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu – Vastuun syntymisen edellytykset – Lainvastaisesta toimesta aiheutunut todellinen ja varma vahinko – Maineelle aiheutunut vahinko – Riidanalaisen toimen kumoamisella varmistetaan aiheutuneen vahingon asianmukainen korvaaminen*

1. Ks. tuomion teksti.

(ks. 37 kohta)

2. Sen varmistamiseksi, edellyttääkö riidanalainen sääntelytoimi täytäntöönpanotoimenpiteitä, jotta voidaan arvioida SEUT 263 artiklan neljännen kohdan kolmannen osan perusteella tällaisesta toimesta nostetun kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, on kiinnitettävä huomiota sen henkilön asemaan, joka on nostanut kanteen, sekä kanteen kohteeseen

Pelkkiä täytäntöönpanopäätöksiä muihin henkilöihin nähden ei pidä tältä osin sekoittaa mainitussa määräyksessä tarkoitettuihin täytäntöönpanotoimenpiteisiin. Jos nimittäin kaikkia täytäntöönpanopäätöksiä, muun muassa niitä, jotka ovat rankaisevia tai kielteisiä ja joiden tarkoituksena on määrätä seuraamuksia sääntelytoimen noudattamatta jättämisestä, olisi pidettävä täytäntöönpanotoimenpiteinä, EUT-sopimuksen 263 artiklan neljänteen kohtaan sisällytetty kolmas vaihtoehto jäisi usein ilman soveltamisalaa, vaikka sen avulla pyritään nimenomaisesti välttämään se, että yksityisten oikeussubjektien olisi aiheutettava heihin kohdistuvia rankaisevia tai kielteisiä toimenpiteitä varmistaakseen tämän sääntelytoimen laillisuusvalvonnan ennakkoratkaisumenettelyssä.

(ks. 39 ja 40 kohta)

3. Se, että unionin toimi estää julkisoikeudellista yhteisöä käyttämästä toimivaltuuksiaan haluamallaan tavalla, vaikuttaa suoraan sen oikeusasemaan, ja näin ollen tämä toimi koskee sitä suoraan. Näin on sitäkin suuremmalla syyllä alueviranomaisen osalta silloin, kun unionin toimi vaikuttaa sen sääntelyvaltaan eikä pelkästään sen toimivaltaan tehdä yksittäistapausta koskevia päätöksiä ennalta määritellyssä asiayhteydessä.

Asetuksen N:o 692/2008 muuttamisesta kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöjen (Euro 6) osalta annetusta asetuksesta 2016/646 on todettava, että puitteiden luomisesta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymiselle annetun direktiivin 2007/46 (puitedirektiivi) ja etenkin sen 4 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan sanamuodon mukaisesta, teleologisesta ja asiayhteyden perustuvasta tulkinnasta ilmenee, että direktiivi estää jäsenvaltioiden viranomaisia kieltämästä, rajoittamasta tai estämästä ajoneuvojen käyttöä tiellä perustein, jotka liittyvät tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluviin ajoneuvon rakennetta ja toimintaa koskeviin näkökohtiin, jos kyseiset ajoneuvot täyttävät direktiivin vaatimukset, jättämättä niille lainkaan harkintavaltaa, mikä tarkoittaa, että edellä mainitun asetuksen antamisen takia mainitut viranomaiset eivät voi rajoittaa sellaisen kohdennetun toimenpiteen yhteydessä, jossa otetaan huomioon ajoneuvojen päästötasot, niiden ajoneuvojen käyttöä, joiden RDE-testeissä mitatut päästöt eivät ole Euro 6 -standardissa määritettyjen tyyppien oksidien päästörajoihin mukaiset mutta jotka kuitenkin tässä tapauksessa noudattavat kyseisessä asetuksessa määritettyjä tyyppien oksidien päästöjen enimmäisarvoja, jotka ovat ensiksi mainittuja päästörajoihin korkeammat. Kun otetaan huomioon kantajina olevien alueviranomaisen toimivalta rajoittaa ajoneuvoliikennettä ilmanlaadun suojelemiseksi sekä niiden tapaa käyttää tätä toimivaltaa, asetuksen 2016/646 on osoitettu vaikuttavan kantajien oikeusasemaan ja että näin ollen kyseinen asetus koskee niitä SEUT 263 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettulla tavalla suoraan.

(ks. 50, 76, 80 ja 84 kohta)

4. Ks. tuomion teksti.

(ks. 57 ja 66 kohta)

5. Koska moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöjen (Euro 5 ja Euro 6) osalta ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta annetun asetuksen N:o 715/2007 liitteessä I tyyppien oksideille määritettyjen Euro 6 -päästörajoihin muuttaminen tarkoittaa kyseisen asetuksen olennaisen osan muuttamista, komissiolla ei ole toimivaltaa tehdä tällaista muutosta sen käyttäessä sille kyseisen asetuksen 5 artiklan 3 kohdan ja 14 artiklan 3 kohdan nojalla kuuluvaa täytäntöönpanovaltaa komitean toteuttamassa valvonnan käsitävässä sääntelymenettelyssä.

(ks. 130 kohta)

6. Ks. tuomion teksti.

(ks. 154–158 kohta)

7. SEUT 264 artiklan toisen kohdan ansiosta kumotun toimen vaikutukset on mahdollista pysyttää kohtuullisen ajan voimassa oikeusvarmuuteen liittyvistä syistä tai syistä, joilla pyritään välttämään unionin esimerkiksi ympäristönsuojelun tai kansanterveyden alalla toteuttamien tai tukemien politiikoiden täytäntöönpanon keskeytyminen tai heikkeneminen.

Tätä määräystä on sovellettava asetuksen N:o 692/2008 muuttamisesta kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöjen (Euro 6) osalta annetun asetuksen 2016/646 osittaiseen kumoamiseen siltä osin kuin kumoamisen ajallisten vaikutusten puuttuminen voisi samanaikaisesti vaarantaa sekä

sovellettavaa lainsäädäntöä noudattavan ajoneuvoalan – mahdollisesti tämän lainsäädännön mukaisia ajoneuvoja hankkineiden kuluttajien – oikeutetut taloudelliset intressit että unionin ympäristö- ja terveyspolitiikat.

(ks. 160 ja 163 kohta)

8. Ks. tuomion teksti.

(ks. 166 kohta)

9. Ks. tuomion teksti.

(ks. 167–169 kohta)